

عنوان مقاله:

پهنه بندی استان فارس از نظر کشت گندم پاییزه دیم بر اساس پارامتر بارش و عوامل مورفولوژیکی

محل انتشار:

نشریه آبیاری و زهکشی ایران، دوره 10، شماره 4 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

نیما توان پور - دانشجوی دکتری علوم و مهندسی آب، بخش مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

علی اصغر قائمی - دانشیار بخش مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

گندم از مهم‌ترین گیاهان زراعی جهان است و در ایران نیز از گیاهان زراعی استراتژیک محسوب می‌شود. استان فارس مقام اول تولید گندم را در ایران دارد. از آنجایی که اقلیم غالب این استان، گرم و خشک بوده و منابع آب محدود می‌باشند، بنابراین شناسایی مناطق مساعد برای کشت دیم و حداکثر بهره‌گیری از بارش، می‌تواند در کاهش مصرف آب جهت آبیاری، به میزان قابل توجهی موثر باشد. در این مطالعه، عوامل مورفولوژیکی شامل ارتفاع منطقه، شیب، کاربری اراضی و خاک و نیز پارامتر بارش سالانه و فصلی با استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی، تجزیه و تحلیل شدند. بدین منظور ۱۰ سال (۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲) بارش روزانه مربوط به ۲۴ ایستگاه سینوپتیک استان استفاده شد و محاسبات با بهره‌گیری از نرم افزار SMADA در دو احتمال ۵۰٪ و ۷۵٪ صورت گرفت. نقشه‌های طبقات ارتفاعی و شیب با استفاده از نقشه DEM با وضوح ۹۰ متری تهیه شد و نقشه‌های مربوط به خاک و کاربری اراضی از سازمان جهاد کشاورزی استان تهیه شد. نتایج نشان دادند که شهرستان‌های ممسنی، کازرون، سپیدان و بخش‌هایی از شهرستان‌های شیراز، اقلید و فیروزآباد از نظر کشت گندم دیم در شرایط مناسبی قرار دارند. اما نواحی شرقی، جنوب شرقی و جنوبی استان شرایط نامساعدی را برای کشت گندم دیم دارند. با توجه به اطلس بدست آمده در این تحقیق، مساحت نواحی مناسب برای کشت دیم، ۱۷۹۶۰۰۰ هکتار (مجموع کلاس‌های خیلی خوب و خوب در احتمال ۷۵٪) می‌باشد اما بر اساس آمار جهاد کشاورزی استان، میانگین سطح کشت گندم در ۱۳ سال اخیر تنها ۱۱۸۱۰۲ هکتار بوده است که نشان دهنده‌ی عدم استفاده بهینه از مناطق مساعد برای کشت دیم می‌باشد. هم‌چنین در این مطالعه با استفاده از تاریخ آغاز بارندگی و در نظر گرفتن دمای مطلوب جوانه‌زنی، تاریخ کاشت مناسب برای هر منطقه تعیین شد.

کلمات کلیدی:

تاریخ کاشت، توزیع بارش، خاک، شیب، طبقات ارتفاعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1208838>

